

Posudek vedoucí bakalářské práce

Autor: Matej Borovský
Název: Sociálne vzťahy umelecky nadaných adolescentov a ich rovesníkov
Datum: 6. září 2017

V předložené bakalářské práci se autor snažil věnovat velmi zajímavému tématu v rámci problematiky nadaných, a to sociálním vztahům umělecky nadaných adolescentů. Toto téma je zajímavé i z toho důvodu, že v popředí stále zůstává výzkum intelektově nadaných nejen v oblasti sociálních vztahů.

Bakalářská práce má rozsah 44 stran vlastního textu, 2 strany literatury, povinné součásti a 3 rozsáhlé přílohy, které jsou dostupné elektronicky. Autor po dobu zpracování pracoval samostatně, konzultace probíhaly zejména po zadání práce, později byly velmi sporadické. Předložená práce je výsledkem samostatné práce autora bez možnosti průběžné a závěrečné korekce vedoucí.

Teoretickou část práce tvoří pouhých několik stran, na kterých se autor věnuje především sociálním vztahům. Toto zaměření však zůstalo bez ukotvení do tématu nadání, resp. do uměleckého nadání nebo do osobnosti umělecky nadaných. Nejprve se autor obecně věnuje sociálním vztahům adolescentů a vychází především z učebnic vývojové psychologie. Stěžejní kapitolou v této části měla být kapitola věnovaná sociálním vztahům **umělecky** nadaných (nikoli pouze 2,5 str. o sociálních vztazích intelektově nadaných). Pokud by byla tato kapitola dále členěná do podkapitol, jejichž obsahem by bylo ukotvení sledovaného tématu do rámce uměleckého nadání, a byly uvedeny výzkumná data o této populaci a o jejich sociálních vztazích na větším prostoru, bylo by to přínosné pro možnost hlubšího porovnání populace různě nadané v diskusi (např. intelektově nadaných, hudebně nadaných) včetně populace „běžných“ adolescentů. Autor sice správně konstatuje, že výzkumů o sociálních vztazích umělecky nadaných je méně než výzkumů o těchto vztazích u intelektově nadaných, ale neznamená to, že vůbec nejsou. Rozhodně však jsou výzkumy o uměleckém a intelektovém nadání, které často informace o sociálních vztazích obsahují. Autor nejspíše podcenil nutnost teoretického studia tématu a neprovedl si rešerši výzkumů, což mělo potom dopad do způsobu zpracování.

Protipól k slabší teoretické části tvoří empirická část práce, ve které autor použil kvalitativní metodologii a tuto část považují za dobře zpracovanou. Na základě rozhovorů se šesti adolescenty (3 výtvarně nadaní a 3 bez tohoto nadání) se snažil najít odpověď na stanovené výzkumné otázky (str. 11). Následně realizoval 6 fází tematické analýzy (dle Braunové a Clarkové, 2006). Přepsané rozhovory kódoval, tematizoval, hledal vztahy mezi

tématy vytvářením myšlenkových map atd. Upozorňuji, že výše uvedenou literaturu, ze které primárně čerpal, vůbec neuvádí v seznamu literatury, ačkoli v textu je na ni vícekrát odkazováno. Svůj zájem o umělecké nadání zúžil na výtvarné nadání a výběr osob pro rozhovory většinou realizoval na základě doporučení učitelů ZUŠ. Jaká jiná (další) kritéria výběru adolescentů pro tento výzkum by bylo možné použít? Při prezentaci výsledků a v následné diskusi se soustředil na vzájemné porovnání výsledků u obou skupin adolescentů a na jejich porovnání s některými údaji uváděnými o sociálních vztazích adolescentů a částečně i s údaji o těchto vztazích u intelektově nadaných. Je škoda, že se právě v teoretické části nevěnoval sociálním vztahům umělecky nadaných, protože zejména v diskusi by měl možnost konfrontovat svá zjištění s údaji v literatuře o skupině umělecky nadaných v různých oblastech. Jaký zjištěný rozdíl mezi skupinami považuje za nejpodstatnější? I přes tyto dílčí otázky považuji empirickou část práce za časově náročnou na zpracování a dobře zvládnutou. Bakalářská práce je psána kultivovaně, kladně hodnotím její empirickou část, a proto práci doporučuji k obhajobě.

V Praze 6. 9. 2017

Lenka Hříbková